

NOTA DE FUNDAMENTARE

*proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind
conținutul - cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare
și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii de Dezvoltare (PATRD)*

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, responsabil de elaborarea politicilor în domeniul amenajarea teritoriului, urbanism, construcții și locuințe.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul - cadru, principiile metodologice de elaborare/modificare și actualizare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii de Dezvoltare (PATRD), este elaborat în temeiul art. 26 alin. (1) din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, care va intra în vigoare din 30 ianuarie 2025, respectiv odată cu intrarea în vigoare al Codului va intra în vigoare și prezentul Proiect al hotărârii Guvernului Prezentul Proiect este elaborat, inclusiv și în vederea executării pct.104 din Planul de acțiuni pentru anul 2024 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Acestea urmăresc realizarea obiectivelor stabilite în Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” și în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, cap.5.17 „Politici și management în domeniul dezvoltării regionale, locale și construcțiilor”. Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare se elaborează pentru fiecare regiune de dezvoltare, în corelare cu prevederile Planului de amenajare a teritoriului național și conform anexei la Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, care vor include: 1. Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare – Centru, Nord sau Sud (în continuare – PATRD); 2. Planul de amenajare a teritoriului municipiului Chișinău; 3. Planul de amenajare a teritoriului unității teritoriale autonome Găgăuzia și planul de amenajare a teritoriului localităților din stânga Nistrului (Transnistria).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Având în vedere că Republica Moldova nu dispune la moment de un Plan de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) aprobat, în mare parte din cauza că volumul documentului dat este unul semnificativ și costisitor, deci, respectiv, termenii de executare a lucrărilor pentru elaborarea și avizarea proiectului (perioada din 1997 -până în 2009) s-au extins până documentul și-a pierdut concordanța cu realitățile situației existente. Acest lucru a fost determinat, inclusiv, și de lipsa la moment a unui act normativ care să stabilească clar conținutul-cadru, procesul de elaborare, avizare și aprobare al proiectului PATN, care au creat neasigurarea finanțării și unele ambiguități, tergiversări și blocaje în realizarea documentului, a impus elaborarea actului normativ în corespundere cu legislația privind elaborarea și aprobarea „Regulamentului privind conținutul - cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Național, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.715/2022. Factorii care au împiedicat elaborarea și aprobarea PATN-ului au influențat și asupra faptului că la momentul actual Republica Moldova nu dispune nici de Planuri de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare (PATRD) aprobate. Lipsa actului normativ care stabilește clar conținutul-cadru, procesul de elaborare, avizare și aprobare al proiectului s-a dovedit a fi un impediment major pentru elaborarea documentației de urbanism și amenajarea

teritoriului la nivel de țară, regional și local.

Totodată, este de menționat că, Guvernul Republicii Moldova implementează în prezent un proiect susținut de Banca Mondială (IDA) care finanțează Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova” (SAASM). Proiectul sprijină în mod direct angajamentul Guvernului față de Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 6: realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile, sanitație și igienă până în 2030, prin intermediul Programului său de Acțiuni și al Strategiei Naționale de Aprovizionare cu Apă și Sanitație 2014-2030, ***fapt ce constituie primul pas cu privire la elaborarea uneia din secțiunile prevăzute în PATN.***

Luând în considerare, că Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare este documentul de bază, cu caracter director și de reglementare și asigură corelarea programelor de dezvoltare socială și economică ale tuturor unităților administrativ-teritoriale din cadrul regiunii, pentru realizarea operațiunilor de amenajare a teritoriului, elaborat/actualizat la propunerea Guvernului prin intermediul organului central de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului, este evident că prin *aprobarea Regulamentului privind conținutul - cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare (PATRD) ar fi posibilă inițierea programelor de dezvoltare sectoriale, care ar oferi posibilități de elaborare mai rapide și mai eficiente ca cost în cazul în care implementarea Proiectului integrat al Planului de Amenajare a Teritoriului Național(PATN), sau a secțiunilor separate ale Planului va întâmpina dificultăți în elaborare și aprobare din punct de vedere financiar, totodată, și termenii îndelungați de implementare a Planului propriu zis.*

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are ca scop aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii de Dezvoltare (în continuare PATRD) și a secțiunilor sale specializate și este elaborat în temeiul Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023.

Proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii de Dezvoltare (PATRD), care reglementează următoarele aspecte:

- procedura de atribuire a contractelor pentru elaborarea/actualizarea PATRD elaborat integral sau separat a secțiunilor sale specializate;
- cerințele pentru Tema-program de elaborare, avizare și aprobare a PATRD;
- cerințele pentru conținutul-cadru al PATRD;
- cerințele pentru piesele scrise și grafice ale PATRD;
- modul de modificare/actualizare a PATRD și a secțiunilor sale specializate;
- informarea și consultarea publică;
- procedura de avizare și expertizare a documentației PATRD elaborate integral sau separat a secțiunilor sale specializate;
- procesul de emitere a avizului general;
- modalitatea de adoptare a PATRD elaborat integral și separat a secțiunilor sale specializate.

Totodată sunt prezentate secțiunile specializate a PATRD și stabilit conținutul - cadru al acestora prin conturarea cerințelor generale pentru elaborarea pieselor scrise și desenate a PATRD.

Principalul obiectiv al proiectului fiind stabilirea conținutului-cadru, a modalității de elaborare/actualizare, de avizare și aprobare și de creare a unui cadru unitar pentru elaborarea Planului structurat pe secțiuni specializate, în calitate de document ierarhic superior de amenajare a teritoriului și indispensabil care asigură corelarea programelor de dezvoltare

socială și economică de nivel regional cu programele guvernamentale sectoriale, *prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național*, interconexiunea programelor de nivel raional și corelarea cu cele din toate unitățile administrativ-teritoriale componente ale zonei, municipiilor sau ale raionului privind dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului regiunilor de dezvoltare din punct de vedere demografic, social-economic, cultural și de mediu.

Planul de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare este documentul ierarhic superior care servește drept bază pentru elaborarea documentației de urbanism de nivel ierarhic inferior stabilite în Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023. Totodată, prezentul Plan constituie temei pentru elaborarea planurilor urbanistice generale ale localităților și ale regulamentelor locale aferente. Liniile directoare și de reglementare de dezvoltare a teritoriului regiunii stabilite în Plan se vor lua în considerare în procesul de elaborare a documentelor de politici publice și a documentelor de planificare a unităților administrative teritoriale din regiune.

Prin urmare obiectivele Planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare sunt:

1. dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului regiunilor de dezvoltare din punct de vedere social-economic, cultural și de mediu, pentru evitarea manifestării disparităților și dezechilibrelor de dezvoltare, armonizarea la nivelul regiunilor de dezvoltare a tuturor politicilor sectoriale stabilite la nivel național și local în vederea asigurării echilibrului în dezvoltarea teritorială, cu respectarea specificului fiecărei regiuni;
2. armonizarea societății și economiei cu schimbările demografice și crearea unei societăți pentru toate vârstele;
3. ameliorarea calității vieții cetățenilor de toate vârstele și a colectivităților umane, cu respectarea identității locale a populației;
4. gestionarea responsabilă și durabilă a resurselor naturale, asigurând echilibrul dintre dezvoltarea economică și socială și protejarea mediului, a biodiversității, a peisajului și a patrimoniului cultural;
5. conservarea și dezvoltarea durabilă a patrimoniului cultural imobil (monumente istorice și situri arheologice) și a diversității culturale;
6. dezvoltarea infrastructurii turismului și a sportului prin valorificarea potențialului turistic al regiunilor de dezvoltare, prin reabilitarea și amenajarea obiectivelor și infrastructurii turistice și de sport existente, precum și prin orientarea activității turistice și sportive spre zonele rurale;
7. dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare la nivel de regiune;
8. dezvoltarea durabilă a mobilității pe întreg teritoriul regional;
9. fundamentarea și prioritizarea realizării investițiilor de utilitate publică la nivel de regiune;
10. corelarea cu documentele de politici publice aprobate, relevante domeniului amenajării teritoriului;
11. utilizarea rațională a teritoriului și conservarea terenurilor agricole fertile;
12. asigurarea realizării programelor de coeziune teritorială la nivel european, la care Republica Moldova este parte;
13. evitarea riscurilor naturale și prevenirea efectelor unor situații de urgență și excepționale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost examinate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul-

cadru., principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare (PATRD) are un impact semnificativ asupra sectorului public:

✓ *Standardizare și Coerență*: Regulamentul va asigura un cadru standardizat pentru elaborarea și actualizarea planurilor de amenajare a teritoriului, ceea ce va facilita coerența între diferitele regiuni. Acest lucru poate duce la o mai bună alocare a resurselor și la evitarea suprapunerilor de competențe între autoritățile locale.

✓ *Transparență și Participare Publică*: Prin stabilirea unor principii metodologice clare, regulamentul poate promova transparența în procesul de elaborare a planurilor. Aceasta ar putea încuraja participarea cetățenilor și a actorilor locali, sporind legitimitatea deciziilor.

✓ *Integrarea Politicilor Publice*: PATRD poate fi folosit pentru a integra diverse politici publice (de mediu, dezvoltare economică, infrastructură), contribuind astfel la o dezvoltare regională mai echilibrată și sustenabilă.

✓ *Responsabilitate și Monitorizare*: Proiectul va stabili responsabilități clare pentru autoritățile implicate, facilitând monitorizarea implementării planurilor. Aceasta poate îmbunătăți responsabilitatea publică și poate ajuta la identificarea rapidă a problemelor.

✓ *Dezvoltarea Capacităților*: Implementarea Regulamentului poate necesita dezvoltarea capacităților instituțiilor publice, inclusiv formarea personalului pentru a aplica noile metodologii și pentru a utiliza instrumentele necesare.

✓ *Impact Economic*: O planificare teritorială bine fundamentată poate atrage investiții și poate contribui la dezvoltarea economică regională, prin crearea de infrastructură adecvată și prin sprijinirea activităților economice locale.

În ansamblu, acest Regulament poate îmbunătăți semnificativ modul în care este gestionată amenajarea teritoriului, având potențialul de a genera beneficii pe termen lung pentru comunități și pentru sectorul public în general.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Prezentul proiect nu generează creșterea impactului asupra bugetului de stat, deoarece nu prevede costuri directe referitor implementării proiectului de act normativ și respectiv nu implică alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea examinării proiectului de către Grupul de lucru al comisiei pentru reglementarea activității de întreprinzător.

4.4. Impactul social

Impactul social al proiectului este strâns legat de stimularea dezvoltării regionale întru promovarea creșterii economice durabile.

Prin promovarea unei dezvoltări echilibrate și sustenabile, proiectul contribuie direct la crearea unui mediu investițional atrăgător, de care vor putea beneficia și generațiile viitoare.

Astfel, un Plan de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare bine structurat poate crea un cadru favorabil pentru investiții, facilitând dezvoltarea de noi afaceri și locuri de muncă.

În plus, proiectul vizează îmbunătățirea infrastructurii și extinderea accesului la servicii publice esențiale, cum ar fi educația, sănătatea și transportul, elemente esențiale pentru o dezvoltare armonioasă a comunităților.

Prin intervenții specifice, este susținută îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale defavorizate, crescând indicatorii de ocupare și accesul la utilități publice. Astfel, proiectul contribuie la dotarea locuințelor cu rețele de apă potabilă din surse sigure, sisteme de canalizare și acces la servicii de colectare a deșeurilor municipale.

Totodată vor fi stabilite intervenții privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic prin adaptarea infrastructurii, inclusiv proiectarea și construcția obiectelor de infrastructură socială, amenajarea spațiilor de locuit, accesul la obiective culturale, turistice și sportive.

În concluzie, impactul social al acestui proiect de regulament este complex și multidimensional, având potențialul de a transforma radical modul în care se desfășoară dezvoltarea teritorială. Implementarea eficientă a acestuia poate conduce la o comunitate mai implicată, o economie mai robustă, un mediu mai sănătos și o calitate a vieții îmbunătățită, pentru toate păturile sociale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul are impact asupra mediului, întrucât mai multe din obiectivele prioritare Obiectivele de bază ale planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare sunt: ✓ gestionarea responsabilă și durabilă a resurselor naturale, asigurând echilibrul dintre dezvoltarea economică și socială și protejarea mediului, a biodiversității, a peisajului și a patrimoniului cultural; ✓ utilizarea rațională a teritoriului și conservarea terenurilor agricole fertile; ✓ evitarea riscurilor naturale și prevenirea efectelor unor situații de urgență și excepționale.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul va contribui la realizarea obiectivelor stabilite în vederea dezvoltării durabile a localităților.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.
Proiectul nu transpune acte juridice ale UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental, la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11831. Propuneri, comentarii și obiecții din partea publicului, nu au parvenit. Proiectul hotărârii Guvernului a fost supus avizării și consultărilor publice, conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și a fost plasat pe site-urile web nominalizate supra, după înregistrarea proiectului, în modul stabilit și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/name/11831. Propunerile și obiecțiile la proiectul de act normativ al autorităților și instituțiilor au fost incluse în tabelul de sinteză.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și rezultatele examinării acestuia au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.
Urmare a raportului de expertiză anticorupție nr. nr. 06/2/23263 din 27.12.2024, Centrul Național Anticorupție a concluzionat că, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică

legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

Conform expertizei juridice nr. 04/2-146 din 30.12.2024, Ministerul Justiției nu a identificat obiecții de ordin conceptual.

Totodată au fost prezentate unele propuneri de tehnică legislativă, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu contravine legislației naționale.

Proiectul va contribui la îmbunătățirea situației în dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului regiunilor de dezvoltare din punct de vedere social-economic, cultural și de mediu, pentru evitarea manifestării disparităților și dezechilibrelor de dezvoltare, armonizarea la nivelul regiunilor de dezvoltare a tuturor politicilor sectoriale stabilite la nivel național și local în vederea asigurării echilibrului în dezvoltarea teritorială, cu respectarea specificului fiecărei regiuni.

Proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare (PATRD). Aceasta ar putea încuraja participarea cetățenilor și a actorilor locali, sporind legitimitatea deciziilor.

Actul propus se alătură eforturilor statului de a atinge obiectivele stabilite în dezvoltarea infrastructurii de calitate cu impact major pentru societate, efort asumat de Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, la nivelul MIDR, prin crearea Politicilor și managementului în domeniul dezvoltării regionale, locale și construcțiilor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prezentului proiect va fi monitorizat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în calitate de indicatori de performanță fiind:

- Elaborarea proiectului de act normativ pentru modificarea și aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului general la documentația de amenajare a teritoriului, aprobat de MADRM nr.264/2018 și a Regulamentului privind emiterea Avizului general la documentația de urbanism, aprobat prin Ordinul MIDR nr.45/2022, în scopul ajustării la prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, adoptat de către Parlamentul RM la finele anului 2023;
- Implementarea prevederilor proiectului se va asigura prin formarea unei echipe interdisciplinare formată din specialiști în urbanism, mediu, economie și sociologie pentru a coordona procesul de elaborare și implementare a Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunilor de Dezvoltare, implicarea comunitară prin consultări, implementarea evaluării de impact asupra mediului pentru proiectele de dezvoltare incluse în PATRD, inclusiv și revizuirea periodică al proiectului.

Secretar general

Angela ȚURCANU